

Завдання 1.

1В. 2А. 3А. 4Б. 5Б. 6Б. 7В. 8В. 9Г. 10Б.

Завдання 2.

1. Не моральні норми, а корпоративні. 2. Союзом незалежних держав є не федерація, а конфедерація. (інший варіант відповіді: федерація є не союзом держав, а союзною державою). 3. Суспільний поділ праці є не економічною причиною виникнення держави, а економічною передумовою її (держави) виникнення. 4. Не суспільні відносини є частиною правових відносин, а правові відносини є частиною суспільних відносин. 5. Правова поведінка – це поведінка, яка врегульована нормами права і тому може бути як правомірною, тобто такою, що відповідає нормам права, так і неправомірною, тобто такою, що суперечить нормам права. 6. Заподіяння шкоди правоохоронюваним інтересам є не обов'язковою ознакою правопорушення, а факультативною, оскільки деякі види правопорушень можуть не спричиняти шкоду, а тільки створювати потенційну можливість для її (шкоди) заподіяння. 7. Особа, притягнена до юридичної відповідальності може не тільки обмежуватися у правах, а й бути примушеною до виконання додаткових обов'язків, тобто обов'язків, які можуть покладатися тільки на правопорушника. 8. Зміни до Конституції України можуть вноситися, однак це дуже складний і тривалий процес, набагато складніший як внесення змін до звичайних законів. 9. Право на відпочинок є різновидом не соціальних прав, а економічних. 10. Вихід із громадянства є не юридичним вчинком, а юридичним актом.

Завдання 3.**1. Відмінні ознаки президентської республіки та парламентської республіки**

1. У парламентській республіці вся повнота влади фактично зосереджується у руках парламенту, а у президентській республіці має місце фактичне зосередження реальних важелів впливу на суспільство в руках президента.
2. У парламентській республіці вибори глави держави є непрямыми (президента обирає парламент), а в президентській республіці глава держави обирається всенародно.
3. У парламентській республіці президент є тільки главою держави і виконує головним чином представницькі функції, а в президентській республіці президент є не тільки главою держави, а і главою виконавчої влади, особисто очолює уряд. У президентській республіці, на відміну від парламентської республіки, правореалізаційні повноваження виконавчої влади здійснюються відносно незалежно від законодавчої влади.
4. У парламентській республіці уряд формується парламентом, а у президентській – президентом.
5. У президентській республіці, на відміну від парламентської, уряд не є відповідальний перед парламентом, останній не може оголосити йому вотум недовіри.
6. У президентській республіці гілки влади чітко розмежовані, що проявляється зокрема в тому, що депутати не можуть бути членами уряду, тобто входити одночасно до двох гілок влади, а в парламентській республіці таке чітке розмежування відсутнє, у ній уряд формується тільки з числа депутатів парламентської більшості.

2. Відмінні ознаки нормативного акта (далі - НА) та нормативного договору (далі - НД)

1. НА за юридичною силою є різними (конституція має найвищу юридичну силу, закони мають більшу юридичну силу ніж підзаконні акти), а стосовно НД цього як правило не спостерігається.
2. НА може видаватися виключно органами держави, а НД є результатом домовленості сторін, однією з яких може бути орган держави.
3. НА, на відміну від НД, носить владно – розпорядчий характер.
4. Порядок видання НА регулюється публічним правом, а порядок укладання НД – приватним.
5. Існують різні вимоги щодо реєстрації НД і НА.
6. Не співпадає порядок розгляду, прийняття і вступу в силу НА і НД.
7. Закон як різновид НА може бути предметом розгляду КСУ щодо його відповідності Конституції, а відносно НД таке виключається.
8. Класифікація НД і НА здійснюється за різними принципами.

3. Відмінні ознаки органів державної влади та органів місцевого самоврядування

1. Повноваження органів державної влади значно ширші, ніж повноваження органів місцевого самоврядування. Для прикладу, органи місцевого самоврядування, на відміну від державних органів не виконують судових функцій.
2. Види органів державної влади, визначені законодавством, в обов'язковому порядку мають бути створені, а стосовно органів місцевого самоврядування можуть бути винятки. Наприклад, органи самоорганізації населення можуть і не створюватися.
3. В органах державної влади працівники цих органів виконують свої повноваження виключно на платній основі, а в органах місцевого самоврядування відповідні повноваження можуть виконуватися і на громадських засадах.
4. Якщо органи державної влади видають закони і підзаконні акти, то органи місцевого самоврядування – тільки підзаконні акти.
5. Щодо деяких працівників органів державної влади існує заборона щодо їх вступу до політичних партій, стосовно посадових осіб органів місцевого самоврядування така заборона відсутня.

Завдання 4.

1. 1Д; 2Г; 3А; 4В. 2. 1Г; 2В; 3Д; 4Б.

Завдання 5.

1. Цивільне право. 2. Адміністративний проступок. 3. Трудове право. 4. Президентська республіка. 5. Булінг. Суд.

Завдання 6.**Ознаки держави:**

1. Територія з визначеними кордонами та населенням, яке на ній проживає. 2. Державний суверенітет. 3. Наявність системи податків. 4. Виключне право на застосування примусу. 5. Публічний характер влади. 6. Виключне право встановлювати загальнообов'язкові правила поведінки. 7. Наявність державних символів. 8. Наявність монетної та грошової системи.

Правила оцінювання завдань

1. Тести оцінюються в один бал або в нуль балів.
2. Кожна виправлена помилка оцінюється в один бал.
3. Перше порівняльне завдання оцінюється в 6 балів, друге у 8, третє 5 балів, по 1 балу за кожною правильно названу відмінну ознаку.
4. Кожна правильно обрана логічна пара оцінюється в один бал.
5. Кожна ситуація оцінюється у 2 бали. Четверта ситуація має бути оцінена в 1 бал, якщо учасник олімпіади у відповіді обмежиться словом «республіка», не вказавши її різновид. Ця ситуація має бути оцінена у 2 бали, якщо у відповіді ітиметься саме про президентську республіку. У п'ятій ситуацію за правильну кваліфікацію діяння виставляється 1 бал. Так само за правильно визначений державний орган (суд) виставляється 1 бал.
6. Кожна правильно названа ознака держави оцінюється в 1 бал. Якщо учасник олімпіади назви ознаки держави, які не вказані у відповіді на завдання, вони мають бути оцінені в 1 бал кожна за умови їх правильності.

Завдання 1.

1Б. 2А. 3Г. 4В. 5Г. 6В. 7А. 8Б. 9. ... земельними. 10. ...політичними.

Завдання 2.

1. Навпаки, легальність політичної влади є поняттям юридичним, а легітимність політичної влади є поняттям політичним. 2. Систему захисту основних громадянських прав і свобод встановлює не соціальна держава, а правова. 3. Парламентська республіка як форма державного правління має найбільше схожих рис не із дуалістичною монархією, а із конституційною. 4. Навпаки, число носіїв активного виборчого права є більшим, ніж число носіїв пасивного виборчого права. 5. Стан правового життя суспільства, впорядкована система правових відносин і їх властивостей - це не законність, а правопорядок. 6. Ця особливість характерна не для адміністративної відповідальності, а для конституційної. 7. Навпаки, місцева державна адміністрація є складовою публічної адміністрації. 8. Установлення податків та зборів, обсяг надходжень від сплати яких до бюджету значно перевищує витрати на їх адміністрування - це не нейтральність оподаткування, а економічність оподаткування. 9. Добровільна відмова від доведення кримінального правопорушення до кінця на стадії закінченого замаху можлива тільки у тому випадку, якщо між завершенням кримінально протиправного діяння та настанням наслідку існує проміжок часу, протягом якого є можливість запобігти настанню кримінально протиправних наслідків. 10. Діє не презумпція невинуватості, а презумпція вини.

Завдання 3.**1. Відмінні ознаки Верховної Ради України (далі - ВРУ) та місцевих рад (далі - МР).**

1. ВРУ, на відміну від МР, є законодавчим органом.
2. Якщо чисельний склад ВРУ визначено у Конституції України, то чисельний склад МР визначається у Виборчому кодексі України у залежності від кількості виборців, які проживають на території відповідної МР.
3. У ВРУ, на відміну від МР, в обов'язковому порядку має бути створена коаліція депутатських фракцій (виняток може мати місце тільки у тому випадку, якщо одна з політичних партій, яка представлена у парламенті, матиме більше ніж половину депутатських мандатів від конституційного складу ВРУ).
4. ВРУ, на відміну від МР, здійснює призначення на значну кількість державних посад.
5. ВРУ за певних умов вправі достроково припинити повноваження МР, а зворотнє виключається.
6. ВРУ, на відміну від МР, створює органи контролю представницького органу (наприклад, Рахункову палату).

2. Відмінні ознаки прокурора та судді.

1. Якщо суддя чинить правосуддя, то прокурор здебільшого підтримує публічне обвинувачення у судових процесах під час розгляду судом кримінальних справ.
2. Прокурор, на відміну від судді, перебуває у адміністративному підпорядкуванні і не є недоторканим, не наділений функціональним імунітетом.
3. Кандидати на посаду судді, на відміну від кандидатів на посаду прокурора, повинні подавати декларацію родинних зв'язків кандидата.
4. Суддів на посади призначає Президент України, а прокурорів - керівник того органу прокуратури, у який кандидат подавав заяву на заміщення вакантної посади.
5. До суддів може бути застосовано значно ширше коло адміністративних стягнень як до прокурорів. Наприклад, переведення судді до суду нижчого рівня (прокурора не може бути переведено до прокуратури нижчого рівня у порядку накладення дисциплінарного стягнення), оголошення суворої догани з позбавленням права на отримання доплат до посадового окладу судді протягом трьох місяців (на прокурора не може бути накладено дисциплінарне стягнення, яке носить майновий характер).

3. Відмінні ознаки трудової правосдатності (далі - ТП) та цивільної правосдатності (далі - ЦП).

1. Особа вважається такою, що володіє ТП з 16 років, а ЦП настає з народження, а у випадках, встановлених законом, її настання може пов'язуватися із досягненням фізичною особою певного віку.
2. Якщо ТП може володіти тільки фізична особа, то ЦП - також юридична.
3. Тривалість ТП, на відміну від тривалості ЦП, може бути пов'язана із статтю особи.
4. На обсяг ТП, на відміну від обсягу ЦП, впливає стан здоров'я особи.
5. Існують суттєві відмінності щодо можливості обмеження ЦП і ТП.
6. Якщо ЦП може бути універсальною, то ТП - загальною, професійною, обмеженою, віковою та неповною.
7. Якщо ТП настає одночасно з трудовою дієздатністю і припиняється одночасно з нею (разом вони становлять правосуб'єктність), то ЦП одночасно з цивільною дієздатністю не настає.
8. Особа, яка наділена ТП, завжди має і ЦП, а зворотнє має місце не завжди.
9. Існує суттєва відмінність між правомочностями, які стосуються ЦП і правомочностями, які стосуються ТП.
10. Особа, яка володіє ЦП, у правових відносинах може діяти через законного представника, а щодо особи, яка володіє ТП, таке, як правило, виключається.

Завдання 4.

1. 1Д; 2А; 3В; 4Б. 2. 1Б; 2А; 3Д; 4В.

Завдання 5.

5.1

1. Скорочення чисельності працівників у зв'язку з реорганізацією освітнього закладу. 2. Систематичне невиконання працівником без поважних причин обов'язків, покладених на нього трудовим договором або правилами внутрішнього трудового розпорядку, якщо до працівника раніше застосовувалися заходи дисциплінарного стягнення. 3. Поновлення на роботі працівника, який раніше виконував цю роботу. 4. Вчинення працівником прогулу.

5.2

Ситуація, що аналізується, врегульована нормами кримінального права (інститут стадій вчинення кримінального правопорушення та інститут кримінальних правопорушень проти власності) **(2 бали)**. Дії Яременка слід кваліфікувати як закінчений замах на крадіжку поєднану з проникненням у приміщення вчинений в умовах воєнного стану **(2 бали)**. Це пояснюється тим, що Яременко не зміг реально розпорядитися викраденими речами, оскільки був затриманий у момент виходу із приміщення **(1 бал)**. Об'єктом цього злочину є право власності **(1 бал)**, а предметом - викрадені ним речі (мобільні телефони) **(1 бал)**. Суб'єктом крадіжки є осудна особа, яка досягла 14 – річного віку **(1 бал)**. Із суб'єктивної сторони злочин характеризується прямим умислом, корисливими мотивом і метою **(1 бал)**.

Завдання 6.

До повноважень Конституційного Суду належить:

- 1) вирішення питань про відповідність Конституції України (конституційність) законів України та інших правових актів Верховної Ради України, актів Президента України, актів Кабінету Міністрів України, правових актів Верховної Ради Автономної Республіки Крим;
- 2) офіційне тлумачення Конституції України;
- 3) надання за зверненням Президента України або щонайменше сорока п'яти народних депутатів України, або Кабінету Міністрів України висновків про відповідність Конституції України чинних міжнародних договорів України або тих міжнародних договорів, що вносяться до Верховної Ради України для надання згоди на їх обов'язковість;
- 4) надання за зверненням Президента України або щонайменше сорока п'яти народних депутатів України висновків про відповідність Конституції України (конституційність) питань, які пропонуються для винесення на всеукраїнський референдум за народною ініціативою;
- 5) надання за зверненням Верховної Ради України висновку щодо додержання конституційної процедури розслідування і розгляду справи про усунення Президента України з поста в порядку імпічменту в межах, визначених статтями 111 і 151 Конституції України;
- 6) надання за зверненням Верховної Ради України висновку щодо відповідності законопроекту про внесення змін до Конституції України вимогам статей 157 і 158 Конституції України;
- 7) надання за зверненням Верховної Ради України висновку про порушення Верховною Радою Автономної Республіки Крим Конституції України або законів України;
- 8) вирішення питань про відповідність Конституції України та законам України нормативно-правових актів Верховної Ради Автономної Республіки Крим за зверненням Президента України згідно з частиною другою статті 137 Конституції України;
- 9) вирішення питань про відповідність Конституції України (конституційність) законів України (їх окремих положень) за конституційною скаргою особи, яка вважає, що застосований в остаточному судовому рішенні в її справі закон України суперечить Конституції України.

Правила оцінювання завдань.

1. Тести оцінюються в один бал або в нуль балів.
2. Кожна виправлена помилка оцінюється в один бал.
3. Усі порівняльні завдання оцінюються в 1 бал за кожну правильно названу відмінну ознаку.
4. Кожна правильно обрана логічна пара оцінюється в один бал.
5. Кожна юридична ситуація у завданні 5.1 оцінюється у два бали. Розподіл балів по завданню 5.2 вказано у тексті відповіді до цього завдання. Учні повинні назвати галузь права та правовий інститут, які врегульовують дану ситуацію, однак від учасників олімпіади не вимагається визначення конкретних статей нормативно – правового акта, який стосується даної ситуації.
6. Кожне правильно назване повноваження Конституційного Суду оцінюється в один бал.

Завдання 1.

1Б. 2А. 3В. 4Г. 5А. 6В. 7Г. 8Б. 9. ... державними. 10. ... земельними.

Завдання 2.

1. ФРН є парламентською республікою не за формою державного устрою, а за формою правління. 2. За алфавітним критерієм може здійснюватися не кодифікація законодавства, а інкорпорація. 3. Про вжиття заходів щодо забезпечення конституційної скарги, Конституційний Суд може видати не судовий наказ, а забезпечувальний наказ. 4. Трудовий договір з нефіксованим робочим часом - це не особлива форма трудового договору, а особливий вид трудового договору. 5. «Реанімацією земельних ділянок» може вважатися не моніторинг земель, а рекультивація земельних ділянок. 6. Виключно як додаткове може застосовуватися тільки таке адміністративне стягнення як позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю. 7. Прощення боргу є не одностороннім договором, а одностороннім правочином, а договір дарування є одностороннім договором. 8. Не припинення шлюбу є різновидом розірвання шлюбу, а розірвання шлюбу є різновидом припинення шлюбу. 9. Сторонами позовного провадження є позивач та відповідач, а не стягувач та боржник. 10. Досудове слідство є формою досудового розслідування, в якій здійснюється розслідування не кримінальних проступків, а злочинів.

Завдання 3.**1. Відмінні ознаки конституційного звернення (далі - КЗ) та конституційної скарги (далі - КС)**

1. Якщо КС є подане до КСУ письмове клопотання щодо перевірки на відповідність Конституції України (конституційність) закону України (його окремих положень), що застосований в остаточному судовому рішенні у справі суб'єкта права на КС, то КЗ є подане до КСУ письмове клопотання щодо: визнання акта (його окремих положень) неконституційним та офіційного тлумачення Конституції України.
2. Якщо суб'єктами права на КЗ є Президент України, щонайменше сорок п'ять народних депутатів України, Верховний Суд, Уповноважений Верховної Ради України з прав людини, Верховна Рада Автономної Республіки Крим, то суб'єктами права на КС є юридичні особи приватного права та фізичні особи.
3. Суттєво відрізняються вимоги стосовно юридичного оформлення КП і КС.
4. Якщо конституційне провадження щодо КС здійснює Сенат, то конституційне провадження щодо КЗ здійснює Велика палата. Однак, якщо Сенат відмовиться від розгляду справи на користь Великої палати, то справа може бути нею розглянута.
5. Якщо має місце відкликання КЗ, то конституційне провадження у справі обов'язково припиняється, а якщо має місце відкликання КС, то у випадку якщо Сенат чи Велика палата вважає, що порушені у КС питання мають особливе суспільне значення для захисту прав людини, Суд може відмовити у припиненні розгляду такої скарги навіть у разі подання суб'єктом права на КС заяви про її відкликання.
6. Задля виконання рішення ухваленого при розгляді КС, на відміну від виконання рішення, ухваленого при розгляді КЗ, КСУ може видавати забезпечувальні накази, які полягають у встановленні тимчасової заборони вчиняти певну дію.

2. Відмінні ознаки неприйняття спадщини (далі - НС) та відмови від спадщини (далі - ВВС).

1. Якщо НС є бездіяльністю, то ВВС – дією.
2. Якщо НС має місце тоді, коли спадкоємець не подає у нотаріальну контору у 6-ти місячний строк заяву про прийняття спадщини, то ВВС – тоді, коли протягом цього строку спадкоємцем буде подано заяву про відмову від спадщини.
3. Якщо ВВС може бути відкликана, то стосовно НС - це виключається.
4. Можна відмовитись від спадщини на користь іншої особи, але не можна не прийняти спадщину, за умови отримання її іншою особою.
5. Можна відмовитись від спадщини за заповітом, але отримати спадщину за законом, а якщо має місце неприйняття спадщини, то особа не спадкує ні за законом ні за заповітом.

3. Відмінність між громадськими роботами (далі - ГР) та виправними роботами (далі - ВР) в адміністративному праві.

1. Якщо ГР передбачають виконання безоплатних суспільно-корисних робіт у вільний від роботи час, то ВР полягають у вирахуванні частини із заробітку осіб притягнутих до адміністративної відповідальності.
2. Якщо тривалість ГР встановлюється в годинах, то тривалість ВР - у місяцях або днях.
3. Якщо ГР не призначаються особам, визнаним інвалідами першої або другої групи, вагітним жінкам, жінкам, старше 55 років та чоловікам, старше 60 років, то стосовно призначення ВР як адміністративного стягнення певному колу осіб законодавство не містить жодних застережень.
4. Якщо ВР є адміністративним стягненням майнового характеру, то ГР - спрямовані на особу правопорушника.
5. ВР є більш суворим стягненням ніж ГР.

Завдання 4.

1. 1Б; 2Г; 3В; 4А. 2. 1Г; 2В; 3А; 4Б.

Завдання 5.**5.1**

1. Порушено умову щодо форми правочину, правочин є нікчемним. 2. Порушено умову щодо єдності волі та волевиявлення. Суд може визнати такий правочин недійсним. 3. Порушено умову щодо сторін, правочин є нікчемним. 4. Порушено умову щодо змісту, правочин є нікчемним.

5.2.

Ситуація, що аналізується, врегульована нормами кримінального права (інститут стадій вчинення кримінального правопорушення та інститут кримінальних правопорушень проти власності) **(2 бали)**. Дії Яременка слід кваліфікувати як закінчений замах на крадіжку поєднану з проникненням у приміщення вчинений в умовах воєнного стану **(2 бали)**. Це пояснюється тим, що Яременко не зміг реально розпорядитися викраденими речами, оскільки був затриманий у момент виходу із приміщення **(1 бал)**.

Об'єктом цього злочину є право власності **(1 бал)**, а предметом - викрадені ним речі (мобільні телефони) **(1 бал)**. Суб'єктом крадіжки є осудна особа, яка досягла 14 – річного віку **(1 бал)**. Із суб'єктивної сторони злочин характеризується прямим умислом, корисливими мотивом і метою **(1 бал)**.

Завдання 6.

Землі України за основним цільовим призначенням поділяються на такі категорії:

- а) землі сільськогосподарського призначення;
- б) землі житлової та громадської забудови;
- в) землі природно-заповідного та іншого природоохоронного призначення;
- г) землі оздоровчого призначення;
- ґ) землі рекреаційного призначення;
- д) землі історико-культурного призначення;
- е) землі лісгосподарського призначення;
- є) землі водного фонду;
- ж) землі промисловості, транспорту, електронних комунікацій, енергетики, оборони та іншого призначення.

Правила оцінювання завдань.

- 1. Тести оцінюються в один бал або в нуль балів.
- 2. Кожна виправлена помилка оцінюється в один бал.
- 3. Усі порівняльні завдання оцінюються в 1 бал за кожну правильно названу відмінну ознаку.
- 4. Кожна правильно обрана логічна пара оцінюється в один бал.
- 5. Кожна юридична ситуація у завданні 5.1 оцінюється у два бали: один бал за правильну визначену умову дійсності правочину, яку було порушено та один бал за правильно названий правовий наслідок порушення умови дійсності правочину.
- Розподіл балів по завданню 5.2 вказано у тексті відповіді до цього завдання. Учні повинні назвати галузь права та правовий інститут, які врегульовують дану ситуацію, однак від учасників олімпіади не вимагається визначення конкретних статей нормативно – правового акта, який стосуються даної ситуації.
- 6. Кожна правильно названа категорія земель України за основним цільовим призначенням оцінюється в один бал.